

**Uchwała Nr XXIV/ 248 /08
Rady Miejskiej w Grodkowie
z dnia 3 grudnia 2008 r.**

w sprawie : przyjęcia „Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Grodków na lata 2009- 2013”

Na podstawie art. 7 ust 1 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, Nr 167, poz. 1759, z 2005r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008r. Nr 180, poz. 1111) oraz art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008r. Nr 115, oz. 728, Nr 171, poz. 1056) Rada Miejska w Grodkowie uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „*Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Grodków na lata 2009- 2013*” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Traci moc uchwała nr XVII/187/08 Rady Miejskiej w Grodkowie z dnia 23 kwietnia 2008r. w sprawie przyjęcia „Programu Aktywności Lokalnej dla Gminy Grodków”

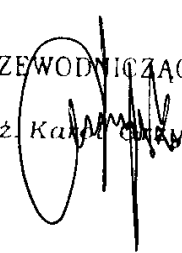
§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Grodkowa.

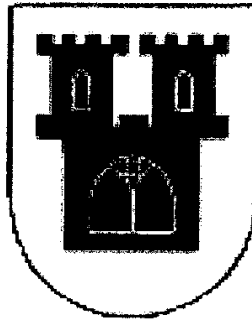
§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

PRZEWODNICZĄCY RADY
inż. Karol Chybański

Załącznik do projektu
Uchwały Nr XXIV/248/08
Rady Miejskiej w Grodkowie
z dnia 3 grudnia 2008r.

**PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ
DLA GMINY GRODKÓW
NA LATA 2009-2013**

Grodków, Grudzień 2008

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. NAWIĄZANIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	4
III. CELE PROGRAMU ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ	5
IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU	5
V. ODBIORCY PROGRAMU	6
VI. METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU	6
VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY	7
VIII. REALIZATORZY	7
IX. FINANSOWANIE PROGRAMU	7
X. SPOSOBY MONITOROWANIA, EWALUACJI I OCENY	8

I. WSTĘP

Program Aktywności Lokalnej określa kierunki działań w zakresie Aktywizacji Lokalnej mieszkańców terenu miasta i gminy Grodków, mające na celu wzmocnienie podmiotowości obywateli regionu oraz ich wspólnot, jak również stworzenie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego, wzmocnianiu spójności społecznej i terytorialnej na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego.

Program Aktywności Lokalnej dla Miasta i Gminy Grodków jest odpowiedzią na cel, jaki został nakreślony w Strategii Lizbońskiej dotyczący spójności społecznej i realizujący się w kształtowaniu nowego aktywnego państwa socjalnego. W tym wymiarze „konieczne staje się, więc inwestowanie w kapitał ludzki oraz kapitał społeczny, czyli inwestowanie w ludzi i w budowanie związków między nimi, w ich wzajemne zaufanie i zaangażowanie w sprawy wspólnoty, a więc to, co jest na równi z kapitałem finansowym podstawą rozwoju lokalnego. Poczucie tożsamości, przynależności i zaangażowania na rzecz małej ojczyzny jest podstawą świadomego obywatelstwa.”¹

Program Aktywności Lokalnej dla Miasta i Gminy Grodków jest dokumentem inaugurującym proces programowych działań służących kształtowaniu warunków sprzyjających powstawaniu więzi społecznych na terenie miasta i gminy – a szerzej – kapitału społecznego w myśl, iż „Podstawą społeczeństwa obywatelskiego są jego obywatele, świadomi swych praw i obowiązków, zaangażowani w działania na rzecz dobra wspólnego, zdolni do osobistej odpowiedzialności za los swój i los wspólnoty na wszystkich poziomach życia społecznego.”²

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Grodków jest też odpowiedzią na wyzwania stawiane w Strategii Rozwoju Kraju 2007 – 2015, w której czytamy: „Jednym z elementów Strategii jest budowanie zintegrowanych i obywatelsko świadomych wspólnot przede wszystkim na poziomie lokalnym. Ważne jest wspieranie inicjatyw w zakresie lokalnego rozwoju /../ Istotnym celem rządu i samorządu terytorialnego powinno być umacnianie kapitału społecznego oraz wspieranie społeczeństwa obywatelskiego – możliwości artykulacji interesów i potrzeb obywateli oraz działania na rzecz ich realizacji m.in. poprzez społeczną samoorganizację. Potrzebne będzie kształtowanie infrastruktury obywatelskiej takiej, jak np. centra wolontariatu, dostęp do bezpłatnego poradnictwa obywatelskiego i informacji oraz miejsca, gdzie inkubować się mogą inicjatywy obywatelskie. System ładu publicznego i bezpieczeństwa będzie oparty o współpracę władz centralnych z samorządem terytorialnym oraz wspólnotami lokalnymi.”

¹ Strategia Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2007-2013, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

² Ibidem.

II. NAWIĄZANIE DO DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Program Aktywności Lokalnej dla Gminy Grodków na lata 2009 – 2013 jest dokumentem wynikającym i kompatybilnym z:

➤ **USTAWĄ Z DNIA 12 MARCA 2004 R. O POMOCY SPOŁECZNEJ**

(art. 3 pkt.2), który mówi: „Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art.2 ust.1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz **ich integracji ze środowiskiem.**”

➤ **NARODOWĄ STRATEGIĄ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA POLSKI**

Celem założonym w powyższej jest: „wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie” / str.10 /

Cel ten ma być osiągnięty przez: „zachęcanie wszystkich obywateli do społecznej odpowiedzialności i aktywnego zaangażowania w walce przeciw społecznemu wykluczeniu” /str. 11/. „Promowanie i motywowanie do działania przez same osoby zagrożone wykluczeniem lub wykluczone.

Promowanie i motywowanie do pracy społecznej na rzecz integracji swego środowiska, pomocy osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz samopomocy.” / str. 64 /

➤ **STRATEGIĄ POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013, MINISTERSTWO POLITYKI SPOŁECZNEJ**

W której czytamy: „Celami Strategii Polityki Społecznej rządu w latach 2007 – 2013 jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych, poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli.” /str. 21/.

Cele te będą realizowane poprzez: „kształtowanie świadomości obywatelskiej; promocję działań prospołecznych (wolontariatu, filantropii); wspieranie inicjatyw lokalnych, jako formy skutecznego rozwiązywania problemów lokalnych; aktywizację wspólnot na rzecz uczestnictwa w życiu publicznym; wspieranie samopomocowych form rozwiązywania problemów społecznych.” /str. 38-39/

➤ **STRATEGIĄ WSPIERANIA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO NA LATA 2007-2013, MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

W której mowa, że: „Na podstawie Strategii Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego prowadzona będzie polityka rozwoju w zakresie rozwoju zachowań prospołecznych wspólnot lokalnych oraz budowy i umacniania struktur społeczeństwa obywatelskiego.” / str. 7/. Realizowana ona będzie poprzez: „wspieranie inicjatyw lokalnych jako formy skutecznego rozwiązywania problemów lokalnych, aktywizacja wspólnot na rzecz uczestnictwa w życiu publicznym; wspieranie samopomocowych form rozwiązywania problemów społecznych; wspieranie rozwoju lokalnych inicjatyw w zakresie tworzenia ośrodków aktywizacji społeczno-kulturalnej; wspieranie działań mających na celu zwiększenie zaangażowania mieszkańców w rozwiązywanie konkretnych problemów społecznych; wspieraniu inicjatywy sprzyjających wzmocnieniu więzi społecznych i lokalnej solidarności społecznej”. /str. 29-34/

III. CELE PROGRAMU ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem nadrzędnym Programu Aktywności Lokalnej jest realizowanie polityki integracji społecznej, zależnej od inicjatyw obywatelskich oraz dialogu obywatelskiego, w kierunku kształtowania demokratycznego ładu społecznego w środowisku lokalnym poprzez aktywizowanie i integrowanie lokalnej społeczności ze szczególnym uwzględnieniem osób, grup i środowisk będących w procesie wykluczenia społecznego lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cele szczegółowe:

1. stworzenie warunków do powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej
2. aktywna integracja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym z nastawieniem na młodzież
3. wsparcie postaw obywatelskich
4. stworzenie płaszczyzny dialogu obywatelskiego
5. poprawa jakości życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych

Kierunki działań

Cele programu realizowane będą poprzez podejmowanie następujących działań:

1. promowanie, wspieranie i realizowanie projektów aktywizujących i integrujących społeczność lokalną
2. promowanie i wspieranie projektów realizowanych w partnerstwie
3. tworzenie i promowanie pracy w partnerstwie
4. otwarcie instytucji samorządowych na współpracę z instytucjami pozarządowymi i lokalną społecznością
5. wpieranie lokalnych inicjatyw
6. wspieranie lokalnych liderów poprzez pomoc techniczną i dostęp do informacji
7. aktywizację, integrację i wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym - promocja działań wspierających więzi pokoleniowe
8. promocję działań prospołecznych, dostęp do informacji o uprawnieniach oraz edukację
9. poprawę dostępu do informacji publicznej
10. wspieranie rozwoju informacji obywatelskiej, wolontariatu, grup wsparcia, samopomocy oraz grup edukacyjnych
11. promowanie zasad pomocniczości, partycypacji i postaw humanitarnych
12. systematyczne badanie potrzeb mieszkańców
13. inne wynikające z aktualnych potrzeb i zgodne z celami programu

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. otwartość instytucji publicznych na potrzeby środowiska lokalnego,
2. współpraca instytucji i służb,
3. angażowanie lokalnej społeczności w realizacji celów i kierunków działań,
4. kierowanie działań w pierwszej kolejności do osób i grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

V. ODBIORCY PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Grodków, w tym:

1. członków danej społeczności lokalnej
2. osób z konkretnego środowiska
3. osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia - czyli różnych grup społecznych, w świetle zdiagnozowanych potrzeb

Podejmowane w ramach Programu Aktywności Lokalnej działania ukierunkowane będą w szczególności na wsparcie grup społecznych, którym grozi lub też znajdują się na płaszczyźnie wykluczenia społecznego.

- Bezrobotni
- Bezdomni
- Mieszkańcy tzw. terenów popegierowskich
- Mieszkańcy terenów wiejskich
- Niepełnosprawni
- Uzależnieni np.: alkoholicy oraz ich rodziny
- Seniorzy – ograniczenia fizyczne i psychiczne
- Dzieci i młodzież
- Rodzice samotnie wychowujący dzieci
- Kobiety 50 +

VI. METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU

W ramach programu przewiduje się zastosowanie:

1. **środowiskowej pracy socjalnej** - działania realizowane przez pracownika socjalnego, mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi,
2. **instrumentów aktywnej integracji** - szereg instrumentów aktywizacyjnych z zakresu aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej, o których mowa w zasadach przygotowania, realizacji rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013,
3. **działań o charakterze środowiskowym** – inicjatywy integrujące obejmujące między innymi: badania, opracowania, analizy, publikacje, edukację społeczną i obywatelską (spotkania, konsultacje, debaty społeczne dla mieszkańców, działania edukacyjne), organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym i turystycznym.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. integracja społeczności lokalnej i grup społecznych,
2. zdiagnozowanie potrzeb i problemów oraz planowanie i realizowanie zadań w odpowiedzi na realne potrzeby,
3. skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów,
4. podwyższenie jakości realizowanych działań środowiskowych oraz inicjowanie nowych form i metod pracy,
5. stworzenie płaszczyzny sprzyjającej angażowaniu się w życie lokalnej społeczności,
6. wzrost poczucia przynależności do danej społeczności i odpowiedzialności za procesy w niej zachodzące,
7. wzrost zaangażowania instytucji oraz organizacji pozarządowych w zakresie podejmowania działań środowiskowych,
8. powstanie lokalnych grup działania oraz nowych organizacji pozarządowych,
9. realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności,
10. stały monitoring potrzeb środowiska lokalnego,
11. aktywizacja osób wykluczonych,
12. poprawa funkcjonowania osób wykluczonych w społeczeństwie.

VIII. REALIZATORZY

Realizatorami zadań programu są:

- Urząd Miejski w Grodkowie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodkowie
- Klub Integracji Społecznej działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Grodkowie
- pozostałe jednostki organizacyjne i pomocnicze
- organizacje pozarządowe

IX. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja zadań programu może być finansowana:

- ze środków własnych budżetu samorządu terytorialnego
- ze źródeł zewnętrznych - w tym z absorpcji:
 - środków funduszy strukturalnych /między innymi z Europejskiego Funduszu Społecznego/
Wskazane w Programie Aktywności Lokalnej działania, które będą realizowane w kontekście wykorzystania funduszy z Unii Europejskiej w latach 2007-2013 w ramach projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007-2013 przewidzianych dla Ośrodków Pomocy Społecznej, w obszarze Priorytetu VII Promocja integracji społecznej : Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, działania 7.1 i poddziałania: 7.1.1: Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej stanowią podstawę do konstruowania montażu finansowego oraz przygotowania aplikacji o wsparcie finansowe wskazanych projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 przewidzianych dla Ośrodków Pomocy Społecznej.
 - w ramach programów wspólnotowych
 - dotacji
 - budżetu państwa
 - innych źródeł prywatnych
 - innych środków zewnętrznych

X. SPOSOBY MONITOROWANIA, EWALUACJI I OCENY

Monitorowanie projektów realizowanych w ramach Programu Aktywności Lokalnej odbywać się będzie systematycznie w trakcie trwania projektu na potrzeby zarządzania projektem oraz podejmowania decyzji. Celem bieżącego monitoringu będzie:

- pomiar osiąganego postępu w projekcie i porównywanie go z założonym planem
- wskazanie na ewentualną potrzebę podjęcia działań korygujących

Zarówno ocena jak i ewaluacja poszczególnych projektów w ramach Programu Aktywności Lokalnej /w odpowiedzi na pytanie czy projekt osiągnął zakładane cele/ następuje każdorazowo po zakończeniu realizacji projektu w odniesieniu do zakładanych w harmonogramie rezultatów /najpóźniej na koniec roku kalendarzowego/. Dokonuje jej instytucja realizująca projekt.

- Coroczne sprawozdanie z działań w ramach niniejszego Programu będzie przekazywane Burmistrzowi oraz Radzie Miejskiej
- O projektach podejmowanych w ramach PAL realizatorzy będą informowali Burmistrza oraz Radę Miejską

Na koniec okresu programowania zostanie dokonane podsumowanie i ocena efektywności Programu Aktywności Lokalnej w postaci raportu końcowego opracowanego przez zespół realizatorów programu.